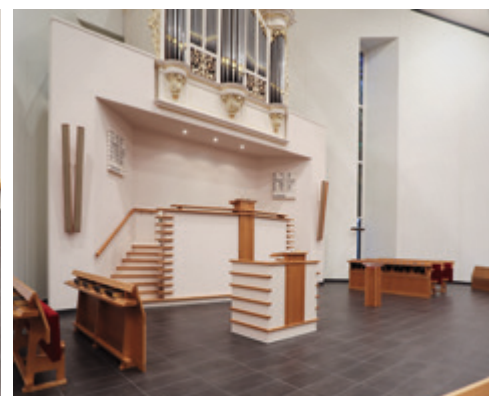

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Emmeloord

25/04/2019
jaargang 97

nr **30**

Op 16 oktober 1974 overlijdt ds. H. van Kooten te Emmeloord, in de leeftijd van 77 jaar. Vijf dagen later vindt de begrafenis plaats. Tijdens de rouwdienst haalt ds. P. Blok een persoonlijke herinnering aan de overledene op: 'Het is negen of tien jaar geleden, denk ik, ik weet het niet precies meer, dat we in Hendrik Ido Ambacht waren en toen zag ik uw lieve man, uw lieve vader,

in de kerk zitten. Ik kende hem niet, maar dít was wel waar: God gebruikte het Woord der waarheid en daar zag ik een mens ondergaan. Daar ging een méns onder! Een mens die het voor God verloor en toen kon je hem wassen, wassen in zijn tranen. Na de dienst hebben we elkaar voor het eerst van het leven een hand gegeven. We hadden onder de preek elkaar ontmoet'.

Van Simon gezien

Als de Emmaüsgangers terugkeren naar Jeruzalem om de discipelen en de vrouwen het blijde nieuws over de ontmoeting met de Levensvorst te brengen, is er een bijzondere 'weerklink'. Ze worden verwelkomd met de Paasgroet: 'De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien'.

...en is van
Simon gezien.
Lukas 24:34b

Ja, Hij is waarlijk opgestaan... Er zijn betrouwbare oog- en oorgetuigen die het onbevattelijke nieuws hebben gebracht. En één van deze getuigen is... Simon Petrus. Deze discipel had een belangrijke plaats in de kring van discipelen ingenomen. Maar is ook zo smartelijk diep gevallen. Ze hebben allen hun woord gebroken, maar Petrus heeft met vloeken en zweren ontkend dat hij bij de Meester hoorde. En na de derde keer - de Heere maakte Zelf een einde aan Petrus' zondigen! - blik hij in de ogen van zijn lieve Meester. Tegelijk maakt de kraaiende haan hem indachtig dat hij zo indringend was gewaarschuwd. In die ogen leest hij liefde, gekrenkte liefde. De ogen van Jezus vragen: 'Waarom Petrus, waarom?' Dat was genoeg om Petrus' hart te verbreken.

Duisternis in het hart

Simon verlaat de zaal, bitterlijk wenend, en gaat de duisternis in. Met duisternis in zijn hart. Hoor hem met David bidden: 'Zijt mij genadig, o God, naar Uw goedertierenheid; delg mijn overtreding uit, naar de grootheid Uwer barmhartigheden. Was mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinig mij van mijn zonde. Want ik ken mijn overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij' (Ps. 51:3).

ds. W.A. Zondag,
Woerden

In dit nummer

4	Vijandschap tegen de opstanding	2	Van Simon gezien
8	Liefde voor de kerk	3	Het zien op Jezus in Zijn leven [17]
20	Rondom verjaardagen en gedenkdagen	5	Commentaar: Levende of meelevende leden?
Ds. G.H. Kersten [4]
		7	Al deze woorden [17]
		9	Bijbels licht op seksuele diversiteit [3]
		10	100 jaar De Saambinder [16]
		11	Besturen en toezicht houden is een vak [1]
		12	Boekennieuws
		13	Jeugdtribiek
		14	Kerknieuws
		14	Berichten
		14	Kerkdiensten

Onze Dordtse vaders hebben het zo gevoelig onder woorden gebracht wat er dan in Gods kinderen omgaat: 'Met zodanige grove zonden vertoornen zij God zeer, vervallen in schuld des doods, bedroeven den Heiligen Geest, verbreken voor een tijd de oefening des geloofs, verwonden zwaarlijk hun consciëntie, en verliezen somwijlen voor een tijd het gevoel der genade' (DL, 5 par. 5). Maar zo blijft het niet, zo gaat de belijdenis verder. Want deze duisternis is er 'totdat hun, wanneer zij door ernstige boetvaardigheid op den weg wederkeren, het Vaderlijk aanschijn Gods opnieuw verschijnt' (DL, 5 par. 5). Als de heilzon in hun leven weer mag gaan dagen.

Biddende Hogepriester

En hoe gaat het verder in de zaal van Kajafas? Wel, daar staat een biddende Hogepriester. Hij bidt voor 'broeder' Petrus: 'Vader, reken deze zonde niet uw kind Petrus, maar Mij aan. Ik doe voor hem verzoening'. Daarom zal het geplante geloof in Petrus niet worden uitgerukt. Hij neemt, zo belijden we, 'naar het onveranderlijk voornemen der verkiezing, den Heiligen Geest van de Zijnen, ook zelfs in hun droevig vallen, niet geheel weg, en laat hen zó ver niet vervallen, dat zij van de genade der aanneming en van den staat der rechtvaardigmaking uitvallen' (DL, 5:6). Hoewel Petrus zijn Meester uit het oog was verloren, bleef het oog van de Borg op hem rusten. Ook toen bleef gelden: 'Mijn oog zal op u zijn'. Hij is de Onveranderlijke. Jezus Christus is gisteren en heden Delfde! Al wordt Petrus - en elk kind van God - ontrouw, Hij blijft getrouw. 'Hij kan Zichzelf niet verloochenen' (2 Tim. 2:13).

Spoedig zal de grote Herder der schapen opstaan en de verstrooide kudde bijeenbrengen. Dan zal Hij ook de treurende Petrus opzoeken, zijn tranen drogen. Matthéüs schildert met woorden als hij schrijft: 'En laat na den sabbat, als het begon te lichten tegen den eersten dag der week' (Matth. 28:1a). Dan mag het ook gaan 'lichten' in het hart van Petrus. Christus zal hem trapsgewijs gaan vertroosten.

Een broederband

Eerst is daar Maria Magdaléna die zich naar Petrus spoedt met de ontstellende boodschap dat 'de Heere is weggenomen'. Dat doet Petrus naar het graf gaan. En als hij met eigen ogen het lege graf heeft gezien, gaat hij weer weg, 'zich verwonderende bij zichzelf over hetgeen ge-

schied was' (Luk. 24:12).

Daarna komt Maria opnieuw bij Petrus, want de engelen hebben haar aangespoord om speciaal Petrus te boodschappen: 'Doch gaat heen, zegt Zijn discipelen en Petrus, dat Hij u voorgaat naar Galiléa' (Mark. 16:7a).

Daar komt nóg wat bij. Want als Maria vervolgens de Heere Jezus ontmoet, mag ze uit Zijn mond horen dat Petrus een 'broeder is'. Niet alleen een 'discipel' en een 'vriend', maar zelfs een 'broeder' (Matth. 28:10). Een discipel kan worden ontslagen, een vriend kan gedegradeerd worden tot kennis, maar een broederband blijft. Dat is een bloedband. Jezus heeft een bloedband tussen Hem en de discipelen, ook met Petrus, gelegd. Zo zijn ze kinderen van de Vader en broeders van de oudste Zoon geworden.

Heeft u, heb jij dat ook al uit Zijn mond mogen horen? Dat je door een waar geloof mag weten een broeder of zuster van de oudste Broeder te zijn geworden? Dat is de enige troost, in leven en sterven. De troost dat Hij nooit meer van je af kan... En dat Hij nooit meer van je af wil!

De mededeling van Maria voor Petrus heeft ertoe geleid dat Simon het gezelschap van de anderen heeft verlaten. In de eenzaamheid werd hij opgewacht door zijn Meester. Wat die twee met elkaar hebben besproken, weten we niet. "t Heilgeheim wordt aan Zijn vrienden, naar Zijn vreêverbond getoond'. Niemand was erbij. Petrus mocht ongehinderd zijn hart leeggieten voor de Heere Jezus. Het beeld van de 'binnenkamer'.

En scheppen moed...

Herkent u, herken jij dat ook? Het in de stilte uitgieten van het hart voor de Heere. En dan door Zijn milde handen en Zijn vriendelijke ogen te worden vertroost. De stem die zegt: 'zie, Ik ben uw heil'. 'Als één dien zijn moeder troost, alzo zal Ik u troosten; ja, gij zult te Jeruzalem getroost worden' (Jes. 66:13). Niemand, behalve de Heere, Die jou hoort bidden en Die jou antwoordt door Zijn Woord en door Zijn Geest.

Simon zal er niet veel tegen anderen over verteld hebben. Alleen dat Jezus hem heeft opgezocht. Weet u, weet jij waarom dit zo in Gods Woord staat? David geeft het antwoord:

'Dan zal ik elk die 't heilspoor bijster is, vrijmoedig al Uw rechte wegen leren; de zondaar zal zich dan tot U bekeren. En scheppen moed uit mijn behoudenis.'

Het zien op Jezus in Zijn leven [17]

HOOFDSTUK 2

2. Van de predikaties van Christus in dit jaar

Isaac Ambrosius

1. Dit jaar heeft Christus gepredikt. Van Zijn predikaties heeft Hij onder andere deze tekst behandeld: 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij'.
2. Toen heeft Hij die geestelijke en verborgen predikatie gedaan over de wedergeboorte, waarover Nicodémus verwonderd was: 'Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan en geboren worden?' (Joh. 3:4). Maar Jezus heeft deze verwondering weggenomen, verhalende hem dat dit geen werk was van vlees en bloed. Want de Geest blaast waarheen Hij wil, en is als de wind zeker en bekend in Zijn werkingen, maar verborgen in Zijn begin en wijze van werking. Daarop is Christus verdergegaan, sprekende tot Nicodémus van hogere dingen: van Zijn nederdalen uit de hemel, van Zijn lijden en hemelvaart en van de genade der verlossing om welke Hij gekomen was, om die voor alle gelovigen te verkrijgen en uit te werken; van de liefde van de Vader, de zending van de Zoon, de beloningen van het geloof en de eeuwige heerlijkheid.
3. Ook heeft Christus, door het gedrang van de toehoorders, de oever verlaten en van het schip van Petrus een preekstoel gemaakt (Luk. 5:1-4). Op het land heeft Hij de zieke lichamen door Zijn aanraking genezen, en op het meer heeft Hij de zieke zielen door Zijn lering gezond gemaakt.
4. Nu heeft Hij die heerlijke predikatie gehouden over de woorden: 'De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden om de armen het Evangelie te verkondigen' (Luk. 4:18). Buiten twijfel heeft Hij aan armen en rijken gepredikt. Christus heeft tot allen gepredikt, maar wat aangaat de kracht en vrucht van Zijn prediken, die worden alleen door de armen van geest aangenomen en omhelsd. In de volgende stukken wordt Zijn bediening nog hoger voorgesteld, om te genezen de gebrokenen van hart, om de gevangenen te prediken loslating en de blinden het gezicht, of gelijk het bij Jesaja is: 'de gebondenen opening der gevangenis'.
5. Ook heeft Hij die wonderlijke predikatie verhandeld, die genoemd wordt: de predikatie op de berg. Het is een kort begrip van alle geboden die waarlijk christelijk genoemd worden; begrijpende daarin al de geboden der zeden die Mozes gegeven heeft, geopend in een nauwere zin en strengere verklaring dan de Schriftgeleerden en Farizeeën gedaan hadden. Christus, aldus in Zijn profetische bediening ingetreden zijnde, heeft in deze en in andere predikaties een helder getuigenis gegeven, dat Hij niet alleen een uitlegger van de wet was, maar de Wetgever Zelf.

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

Ik kan hier niet blijven staan, om Zijn predikaties te verklaren, maar nu wij Christus vinden, bezig zijnde in Zijn profetische bediening, laat ons

- letten op Zijn titels;
- letten op de redenen waarom Hij een Profeet was;
- letten op Zijn uitnemendheid, boven alle andere profeten.

(wordt vervolgd)

Vijandschap tegen de opstanding

Wat een heugelijke tijding klonk de Kerke Gods tegen op de Paasmorgen: 'De Heere is waarlijk opgestaan'. Voor Zijn jongeren was die blijde mare ongelooflijk, en verloochend werd ze door de wereld. Toch onloochenbaar is het feit van de verrijzenis des Heeren uit het graf, van Zijn overwinning over dood en hel.

wijlen
ds. G.H. Kersten

Alles was er op toegelegd Hem in het graf te houden. Reeds in de verdeling van Zijn klederen horen we: 'Hij zal ze niet meer dragen; Hij heeft ze nooit meer nodig. 't Is met Hem afgedaan'. Nog duidelijker bleek de toelag de Borg des verbonds voorgoed in het graf te houden, uit wat de vijand deed na Zijn dood. Dat zegel op de steen, die wachters bij het graf, wat verraadden zij anders dan de vastberaden opzet de gestorvene voor altijd in de dood te houden. Satan spande zijn uiterste krachten in te triomferen, nu hij het eenmaal zover had gebracht dat Davids zoon het leven had gelaten aan de vloekpaal. Maar nóch steen, nóch zegel, nóch wachters vermochten Christus in de dood te houden. Met hemelse heerlijkheid is Hij verreezen uit het graf. Hij is de Leeuw uit Juda's stam, Die voor eeuwig overwon. Hij rijdt op het witte paard Zijner overwinning, overwinnend en opdat Hij overwon. Hij, Die zeggen kon: 'Breekt dezen tempel, en

in drie dagen zal Ik denzelven oprichten', Hij stond op door eigen kracht. Maar Hij is ook opgewekt van de Vader, als bewijs dat het recht Gods is voldaan voor alle uitverkorenen. Zo is Christus opgewekt tot hun rechtvaardigmaking.

Werk van een drie-enig God

De opstanding is het werk van de drie-enige God geweest. Ook de Heiligen Geest wordt de opstanding toegeschreven. Zo dan, 'indien de Geest desgenen die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken, door Zijnen Geest, Die in u woont'.

Van stonde aan is de leugenleer verbreid, die de opstanding loochende. De wachters zijn omgekocht. Hun woord werd geloofd door velen der Joden. En de leugen won terrein tegen de prediking van Christus' verrijzenis. Op alle manieren heeft de wereld zoeken aan te tonen dat

de opstanding een onmogelijkheid was. En vreselijk is de dwaasheid de leugen te geloven boven de waarheid. O, lees toch het eenvoudig Evangelieverhaal, en leg er de opgesmukte stukken der wereld naast. Die alle moeten in het niet verdwijnen. Begin maar bij het verhaal van de wachters. Ze beweren dat ze geslapen hebben, en wel zo vast dat ze niet hebben bemerkt dat de steen werd afgewenteld en het lichaam gestolen. Toch weten ze te vertellen wat er gebeurd is en wie het gedaan hebben. Hoe wisten ze dat? Waarom achterhaalden ze de dieven dan niet? En waarom is hun geen straf opgelegd, mensen die slapen op een zo gewichtige post? En ze zouden allen tegelijk geslapen hebben! Wie gelooft dat? De dieven van het lichaam van Jezus schijnen wel zeer op hun gemak te zijn geweest, dat zij ook de zwachtels nog eerst hebben afgewikkeld, eer zij het lichaam vervoerden! Wie hecht waarde aan zulk een wachtersverhaal, dat nog te meer blijk geeft van leugens als het vertelt dat de wachters zelf aan de overheid hun schuldige achteloosheid komen vertellen. Ook zijn de apostelen, die de opstanding predikten, nooit weerlegd. Hier getuigt de leugen voor zichzelf. Maar kunt ge die discipelen dan geloven? Ja, gewis! Want zij zijn overreed geworden door de verrezen Christus. Zij geloofden de opstanding niet en zaten met gesloten deuren om de vreeze der Joden. Zelfs toen de vrouwen zeiden de Heere gezien te hebben, bleven ze verhard in hunne ongelovigheid. 't Was maar vrouwenpraat. Denk ook aan Thomas. En deze mismoedige, ongelovige mannen prediken nu de opstanding, omdat Christus hun verschenen is en hun zijn lichaam heeft getoond. Welk getal van getuigen somt Paulus op in 1 Korinthe 15: 'Hij is van Céfás gezien, daarna van de twaalve. Daarna is Hij gezien van meer dan vijfhonderd broederen op eenmaal, van welke het meerderdeel nog overig is, en sommigen ook zijn ontslapen. Daarna is Hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen. En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien'.

Buigen voor de Koning

Brul tegen al die getuigenissen maar van vijandschap, gij versmader van Gods Woord! Verzet u tegen de opstanding des Heeren met al uw macht. Vlied hier van het geopende graf. Eens zult ge moeten buigen voor de Koning der koningen, voor de Overwinnaar van de dood. Ai, hoe vreselijk!

(Uit: De Saambinder van 8 maart 1923)

Levende of meelevende leden?

Veel kerken in Nederland lopen in ledental terug. Dat blijkt met name wanneer in het voorjaar de kerkelijke jaarboeken verschijnen. Zo werden recent de cijfers gepubliceerd van de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Gemeenten in Nederland en de Unie van Baptistengemeenten.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Overal was sprake van achteruitgang van het ledental. Niet echt dramatisch, maar toch. Ook de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt lopen de laatste jaren duidelijk terug. Onze gemeenten vertoonden tot dusver nog een zekere groei, maar dat zou de komende jaren wel eens anders kunnen zijn. Dramatisch is wel de achteruitgang van de grote kerken: de Rooms-Katholieke Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland. En bij velen die daar nog wel ingeschreven staan, is nauwelijks sprake van enige kerkelijke meelevendheid. Geen wonder dat daar dan ook voortdurend kerkgebouwen worden gesloten.

Waarde

Wat is echter de waarde van al die kerkelijke statistieken? De Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland hebben tot op heden nooit zo'n overzicht uitgebracht. Dat hangt samen met het informele karakter van het kerkverband. Vanouds beschouwde men zichzelf als een noodkerk. Men hoopte op een terugkeer naar de oude vaderlandse kerk. Plaatselijk worden overigens wel de ledentallen bijgehouden, maar een officiële landelijke statistiek ontbreekt tot dusver. Het totaal aantal leden en doopleden van het oud gereformeerde kerkverband wordt veelal geschat op 18.000. Bij de Hersteld Hervormde Kerk is het gebruikelijk om leden of doopleden die nooit meer naar de kerk komen, alleen uit het ledenbestand te verwijderen wanneer ze daar zelf om vragen. Zo ging dat vanouds in de Nederlandse Hervormde Kerk ook. Dat maakt natuurlijk wel dat de ledentallen geflatteerd zijn. Of in ieder geval minder nauwkeurig.

Veel kerken in Nederland lopen in ledental terug.

Maar ook al zou de ledenregistratie alleen betrekking hebben op trouw meelevende kerkleden, dan nog heeft die maar een beperkte betekenis. Uiteindelijk gaat het er immers niet om of we een meelevend, maar of we een levend lidmaat zijn van de christelijke kerk (Heidelbergse Catechismus, vraag 54). Dat fundamentele gegeven relateert al onze kerkelijke statistieken. Laten we dat niet vergeten.

Kerkbezoek

Dat neemt niet weg dat een terugloop van het ledental, evenals een teruglopend kerkbezoek, geen reden tot vreugde is. Over het kerkbezoek zijn veelal geen cij-

fers bekend, maar het zou wel eens kunnen zijn dat dat harder terugloopt dan het aantal leden en doopleden.

In de brede gereformeerde gezindte, waar tweemaal naar de kerk op zondag vanouds de norm was, staat het bezoek aan de tweede kerkdienst duidelijk onder druk. In een aantal gemeenten is die al afgeschaft omdat de opkomst inmiddels minimaal was geworden. En waar men vanouds maar één keer dienst hield of daar recent toe overgegaan is, wordt het voor kerkleden steeds gewoner om regelmatig ook die ene kerkdienst op zondag over te slaan. Het leven is nu eenmaal druk en je kunt de zondagmorgen ook anders besteden. Ook al doet men in die kringen nog zo z'n best om er een bruisende en inspirerende dienst van te maken. In allerlei opinieonderzoeken worden tegenwoordig degenen die minstens een keer per maand naar de kerk gaan tot de geregelde kerkgangers gerekend.

Zo wordt Nederland meer en meer een heidens land. Geen wonder dat in steeds meer plaatsen de winkels op zondag open zijn. Die winkels worden op de dag des Heeren tegenwoordig drukker bezocht dan de kerken.

Rome

Overigens moeten we bedenken dat het natuurlijk wel van wezenlijke betekenis is waar de mensen naar de kerk gaan. Wat is de inhoud van de prediking? Welke leer wordt daar verkondigd? Is het te betreuren dat het aantal leden en vooral het aantal misbezoekers in de Rooms-Katholieke Kerk de laatste decennia zo dramatisch is afgenomen?

De voortdurende groei van deze kerk in de eerste helft van de vorige eeuw werd destijds door veel protestanten (en niet alleen in bevindelijk gereformeerde kring) gezien als een reële bedreiging voor ons land. Bij de volkstelling van 1960 gaf meer dan 40 procent van de bevolking zich op als rooms-katholiek. Het overgrote deel daarvan was trouw aan hun kerk. Inmiddels zijn velen van hun nageslacht onkerkelijk geworden. Dat is toch ook geen verbetering. Onder de roomsen was er altijd nog enig besef van God en Zijn geboden. In onze Nederlandse Geloofsbelijdenis (art. 27) wordt beleden dat Christus een eeuwig Koning is, Die zonder onderdanen niet zijn kan. De gemeente die eenmaal zal zalig worden, neemt in aantal alleen maar toe. Er komen er nog steeds bij en er gaan er nooit af. Er is immers geen afval der heiligen. Maar de grote vraag is of ook wij daar toe mogen behoren.

De eenheid gezocht

De jonge ds. G.H. Kersten is ervan overtuigd dat kerkelijke verdeeldheid niet alleen onwenselijk maar ook on-Bijbels is. De schuld daarover en de pijn daarvan worden door hem voortdurend ervaren. Daarom zet hij zich metterdaad in om bij elkaar te brengen wat bij elkaar hoort.

A. Bolier,
Elspeet

Het kerkelijke landschap is in de beginperiode van ds. Kerstens ambtelijke loopbaan al behoorlijk opgedeeld. Naast de aloude Nederlandse Hervormde Kerk zijn er de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Christelijke Gere-

formeerde Kerken. Ook zijn er de kleine kerkverbanden van de ledeboerianen - die dan al uiteen zijn gevallen in 'bakkerianen' en 'dijkianen' - en de kruisgemeenten. Tenslotte zijn er nog veel gemeenten die op zichzelf staan. Ds. Kersten dient de enige Zeeuwse kruisgemeente, maar komt al snel in contact met verschillende ledeboerianen in zijn omgeving. Het is niet moeilijk om te ontdekken dat er geen gegronde redenen zijn om gescheiden op te trekken. Samen met de boomlange ledeboeriaanse ouderling Jacob Corré zet hij zich in voor het verenigen van beide kerkverbanden.

De weg naar verenigen is niet gemakkelijk. Heel wat wederzijds wantrouwen en vooringenomenheid moeten worden overwonnen. Er zijn immers verschillen in opvatting over psalmberijming, ambtsgewaad en de wijze waarop predikanten worden aangesteld. Ook met betrekking tot

de kerkvisie bestaat vanouds een verschil in ligging: blijvend een noodkerk náást de Hervormde Kerk of meer gerichtheid op de organisatie van het eigen kerkverband? Terwijl de samsprekingen langzaam maar zeker intensiever worden, roept zijn Zender hem naar een andere plaats: Rotterdam. Nu kan de predikant de belangen van kerkelijke eenheid ook in een ander deel van het land behartigen. Tijdens de gezamenlijke vergaderingen smeedt ds. Kersten het ijzer als het heet is. Eigen voorkeuren moeten aan de kant en het streven naar eenheid moet voorop gaan, zo prent hij de aanwezigen voortdurend in. 'Enerzijds is hij voortvarend, anderzijds weet hij vooral in traditionele zaken een bijna eindeloos geduld aan de dag te leggen', zo schrijft een tijdgenoot.

Ds. Kersten noemt zich 'hervormd in hart en nieren' en geeft meermalen uiting aan zijn verlangen naar herstel van en terugkeer naar de Hervormde Kerk.

Verenigd

Niet iedereen is even enthousiast over vereniging, maar de besprekingen zijn evenwel constructief. Soms moet de nog maar 25-jarige ds. Kersten zijn volle gewicht in de schaal leggen om de neuzen dezelfde kant op te krijgen. Uiteindelijk worden de conceptbepalingen 'met voorzichtigheid vastgesteld'.

Woensdag 9 oktober 1907 is de grote dag waarop alles uiteindelijk definitief wordt. Twee kerkelijke stroompjes worden - ondanks alle menselijke tekorten - door de

Heere bij elkaar gebracht. De Gereformeerde Gemeenten in Nederland zijn een feit. Velen hebben naar dit moment uitgezien. De blijdschap is groot nu dit verlangen eindelijk is vervuld.

De vreugde wordt echter al snel getemperd, als er een briefje van ds. L. Boone wordt bezorgd: hij heeft besloten toch 'bij alle oude gewoonten van de godzalige predikanten Ledeboer, Van Dijke en Bakker te blijven'. Hij zal niet meegaan met de Vereniging. Deze donderslag bij heldere hemel is een grote teleurstelling, zeker voor ds. Kersten. 'Het doel van de Vereniging is ten diepste niet bereikt', zo schrijft hij later.

Hervormd in hart en nieren

Ds. Kersten noemt zich 'hervormd in hart en nieren' en geeft meermalen uiting aan zijn verlangen naar herstel van en terugkeer naar de Hervormde Kerk. De kerkelijke verdeeldheid geeft hem diepe smart. Zolang terugkeer echter onmogelijk is, zet hij zich in om het kerkverband in lijn van de Dordtse Kerkorde te organiseren. Hij is wars van kerkelijke hoogmoed. 'Niet één brok van Neêrlands kerk heeft het recht om te zeggen: 'Wij zijn de kerk in Nederland'. De Gereformeerde Gemeenten betreuren die scheiding, ja zij achten die zonde te zijn. Het uitzien van velen is menigmaal of het de Heere behagen mocht

eens samen te brengen wat nu gedeeld is. De kerk is gescheurd, en die scheur moet hersteld worden. Als in de dagen vanouds, toen God Zijn kerk in deze gewesten heeft gesticht, moet Neêrlands Sion één zijn; de kerk van de Reformatie!

Lange tijd heeft de predikant hoop gehad op één verenigde kerk van alle Schriftuurlijk-bevindelijke belijders. Na jarenlange pogingen is deze hoop bij hem uiteindelijk verflauwd, hoewel hij zich er nooit bij heeft neergelegd. Quis non fleret? - Wie zou niet wenen?

(wordt vervolgd)

RUBRIEK AL DEZE WOORDEN [17]

De bedreiging bij het derde gebod

TIEN GEBODEN VOOR ONS

Waarom voegt de Heere bij het derde wetswoord uitdrukkelijk een bedreiging toe? Want het geldt toch van iedere overtreding van Gods wet dat de Heere de zonde niet ongestraft zal laten blijven? Het hoort toch tot het wezen van de Rechtvaardige dat Hij het kwaad altijd straft. En dat Hij het goede altijd beloont?

Wij mogen de zonde vergeten, over vergelding anders denken, er oppervlakkig overheen leven, maar God is geen verdorven mens. De Heere is recht in al Zijn weg en werk! Waarom dus deze toevoeging? 'Want de Heere zal niet onschuldig houden die Zijn naam ijdelijk gebruikt'. God spreekt nooit zonder grote oorzaak.

Hiervoor moeten we terug naar wat de Heere bedoelt met Zijn naamgeving. Wanneer we dat tot ons laten doordringen: waarom geeft Hij Zijn namen? Zijn heilzame en troostrijke bedoelingen? Zijn opzoekende zondaarsliefde en genadige

ontferming in Christus Jezus? En wanneer we daar tegenover stellen: het verkeerd gebruik van Zijn namen, achteloos, inhoudsloos en gedachteloos. Dan is dat zo beledigend en Godonterend, dat de Heere nadrukkelijk wil inscherpen: denk er toch aan, hoe je Mijn namen gebruikt; dat verkeerd gebruik een zeer ernstig kwaad is. Dan hoeven we het nu niet te hebben over het vloeken en misbruiken, dat duidelijk zonder meer goddeloos is. Ook niet over de bastaardvloeken, die een mens vindingrijk bedenkt om – naar hij meent – net langs het randje te kunnen gaan. Zou de Heere daar net zo over denken? Als je de letter d van het woord God weglaat, of alleen de eerste lettergreep van Jezus gebruikt? Misschien om stoer te doen, om ook mee te tellen onder je vrienden? Toch net niet vloeken, denk je dan? Maar wel Zijn naam ijdelijk gebruiken, zegt de Alwetende hier Zelf.

Nog iets, stel je voor: de naam van je vader wordt door het slijk gehaald. Is dan je eerste gedachte: 'andere kant opkijken, mondje dicht, net doen of je het niet hoort?' Nee, toch? Waarom niet? Eenvoudig omdat je een band met hem hebt, nietwaar? Nu, ga maar na...

Dan denk ik echt niet gemakkelijk over het staan in onze samenleving. Het is zo moeilijk en vaak zo onmogelijk. Maar het gaat me er nu om of je het nog hóórt, of het je nog wat doet, of het je pijn doet, wanneer Gods naam wordt beledigd en misbruikt. Dan blijkt in ieder geval of jij met Zijn namen een band hebt, of niet. Want de kernvraag is of Gods namen wezenlijk waarde voor ons hebben. Of de inhoud ervan in ons hart lééft. Want dat zal in alles blijken! Zijn namen te kennen, dan zullen we die zeker liefhebben. Zijn namen te gebruiken, in gebeden en belijden, is de ademhaling van de Kerk, is de toevlucht van een smekeling aan Gods genadetroun. 'Ik heb hun Uw naam bekendgemaakt en zal hem bekendmaken, opdat de liefde waarmee Gij Mij liefgehad hebt in hen zij, en Ik in hen'. Dat zijn de laatste gebedswoorden van de Hogepriester, als Hij op het punt staat om Zichzelf te offeren.

Waarom is Hij gevonnist? Als een godslasteraar wordt Hij verteerd. Een godslasteraar verdient de dood. 'Want de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt'.

v. A.

Liefde voor de kerk

ds. H. Hofman,
Kalamazoo (VS)

Zij die de imposante Notre Dame in Parijs ooit bezocht hebben, weten dat dit staaltje architectuur grote indruk maakt. Jaarlijks trekt de kathedraal miljoenen(!) bezoekers.

Je staat daar oog in oog met een stukje geschiedenis der eeuwen. Je waant jezelf als het ware in het grijze verleden der middeleeuwen, of nog daarvoor. Hier is Napoleon gekroond. Hier moet ergens een spijker van de kruisiging, de doornenkroon en een splinter van het kruis van Christus veilig opgeborgen liggen in een kluis. U voelt natuurlijk wel aan hoe we daar verder over denken. Onmiddellijk na de brand in Parijs kwamen er in de wereld veel emoties los. Is de kerk verdwenen naar de marge van de samenleving? Plotseling blijkt dit trieste gegeven toch niet het geval te zijn... Het is natuurlijk ook heel wat als een icoon van pakweg 850 jaar oud in enkele uren in vlammen dreigt op te gaan. Daar mag natuurlijk best veel emotie over ontstaan.

Nimmer heb ik echter zo'n spontane uitbarsting van offervaardigheid meegeemaakt. Binnen de eerste vierentwintig uur na de ramp werd driehonderd miljoen euro toegezegd. Franse miljardairs en bedrijven doneerden honderden miljoenen, alsof het niets was. Unesco stond onmiddellijk klaar voor de reddingsmissie. De liefde van de wereld voor 'de kerk' was immens: Duitsland, Polen, de Verenigde Staten, Rusland

en het Vaticaan, noem maar op. Politiek en kerk sloegen de handen ineen. Alles leek zich plotseling over moeder kerk te ontfermen.

Over liefde voor de kerk gesproken! Mensen in Parijs huilden, baden en zongen om het behoud van 'de' kerk! Je werd er warm van. Als je niet beter zou weten, zou je onder de indruk raken – niet alleen van de bedragen die genoemd worden – maar nog meer van de woorden die gebezigd worden door media, kunstliefhebbers, architectuurhistorici en de gewone man op straat. Je kreeg de indruk dat er een soort vergoddelijking plaatsvond van een gebouw van hout en steen. Heb ik het verkeerd dat dit ook onder ons voorkomt? Het is tegelijkertijd dé tragiek van deze brand.

Het wenen van Jeremia

In Parijs brandden de harten voor de Notre Dame. Zouden er ook tranen zijn voor het aangezicht van de eeuwige God vanwege een hartelijke droefheid naar God? Wat een gemis als huilen, bidden en zingen wel plaatsvindt bij het zien van een in brand staand kerkgebouw, maar niet gepaard gaat met de diepte van het wenen van Jeremia weleer, vanwege de persoonlijke

droefheid naar God, vanwege de wereld vanbinnen.

Stel je toch voor dat om één brand de wereld zou gaan wenen vanwege het kwaad dat wij bedreven? Het zou een wereldwijde Reformatie tot gevolg kunnen hebben. Deze gedachten kwamen zomaar naar boven bij het gezicht van huilende, biddende en zingende mensen bij een brandend kerkgebouw.

Alle kerkgebouwen

Geliefde lezer, wat zal het straks zijn als de *gehele wereld* zal branden? Als de hemelen met een groot gedruis zullen voorbijgaan, de elementen brandend zullen vergaan, en de aarde en de werken die daarin zijn, zullen verbranden? Wat zullen er dan een tranen vloeien. Wat zal er een rouwklage en gewezen zijn. Als alles, ook *alle kerkgebouwen* zullen branden. Zullen we in die dag méér hebben? Dat brandende hart, gered, verzoend met God door het bloed van Christus, door de genade van het geloof omhelsd, waarmee we de voorhoven des Heeren zullen binnentreden? Het zij u en mij aangezegd en van harte gegund.

De NOS berichtte reeds dat de Nederlandse kerken in ieder geval goed verzekerd zijn. Ik moest onwillekeurig verder denken. Zijn we inderdaad goed verzekerd? Ik ben verzekerd, zegt Paulus... Lees het verder maar na in Romeinen 8:38-39.

In de dag van het gericht zullen we niet bij een verzekeringsmaatschappij kunnen aankloppen voor een brandend kerkgebouw, en nog minder voor een onsterfelijke ziel. Dan zal slechts eeuwigheidswaarde hebben wat er door de Borg op Golgotha volbracht is. Dat zij door de genade van het geloof ons aller deel.

Genderneutraliteit

We leven in een land waar heel wat gaande is. We zien het om ons heen. Wat een gedwongen veelkleurigheid! Regenboogvlaggen wapperen op de gemeentehuizen. Burgerlijke gemeenten geven regenbooggidsen uit. Zebrapaden krijgen de kleuren van de regenboog. Wat is er toch aan de hand?

ds. H.J. Agteresch,
Werkendam

Een kleine groep spraakmakers bewerkt voortdurend de publieke opinie en claimt, zoals de regenboog veelkleurig is, in de samenleving de veelkleurigheid in seksuele geaardheid. De vorst der duisternis viert zijn triomfen! We weten allemaal dat iemand een mannelijk óf vrouwelijk geslacht heeft. Juist op dit gebied is de maatschappij op drift. Het begrip 'genderneutraliteit' is ingevoerd. Het geslacht hoeft niet meer vast te staan. Iemand mag dit zelf kiezen. We moeten niet spreken over 'hij' of 'zij', maar over 'het'. In de trein zitten geen 'dames en heren', maar 'beste mensen'. Op openbare toiletten moeten andere aanduidingen komen. Alle verschillen tussen de geslachten moeten uitgewist worden.

Beter dan het begrip sekse of biologisch geslacht is het begrip gender. Hiermee wordt aangeduid hoe iemand zich voelt. Want het is mogelijk dat iemand op een lijn tussen man en vrouw ergens uitkomt op een variatie in beide geslachten. Dit wordt de ontdekking van iemands genderidentiteit genoemd.

De genderbeweging gaat verder dan streven naar gelijkstelling zoals bij de homobeweging. Het is een ideologie die voortkomt uit het postmodernisme dat niet meer wil weten van absolute waarheden. De enige moraal is wat de mens zelf wil, begeert en voelt. Goed is datgene waarbij de mens een goed gevoel heeft.

We begrijpen wel dat het genderdenken in toenemende mate zal leiden tot een volledig andere samenleving, met seksuele vrijheid voor iedereen en opengebroken huwelijken en gezinnen. Hoewel het ver-

Grote waakzaamheid is nodig om onze jeugd te wapenen tegen al de verleidingen die druppelsgewijs worden ingedragen door middel van de tijdgeest.

houdingsgewijs een kleine groep betreft die zich niet per se man of vrouw voelt, moet het denken van de hele samenleving echter worden omgevormd. Protesteert men tegen deze ideologie, dan loopt men het risico om als onverdraagzaam te worden weggezet.

In de Bijbel

God schiep man en vrouw. Mannen en vrouwen zijn verschillend, maar wel elkaar aanvullend. Door het geslachtsverschil is het voortbestaan van het menselijke geslacht mogelijk. God heeft de mens opgedragen om zich te vermenigvuldigen en de aarde te bewonen. De Heere heeft de geslachtsgemeenschap een plaats gegeven in het huwelijk tussen man en vrouw. Deze scheppingsorde, met de daarbij behorende Bijbelse normen en waarden, wordt door de genderbeweging radicaal afgewezen. In de genderbeweging zien we een absolute verheerlijking van de menselijke autonomie. God als Schepper en Zijn geboden worden niet erkend. De normen en waarden die altijd in de geschiedenis leidend zijn geweest, worden totaal omgekeerd. De genderbeweging is een ideologie met niet alleen anti-christelijke, maar

ook anti-goddelijke trekken.

Wat heeft David het duidelijk verwoord in Psalm 2:1-3: 'Waarom woeden de heidenen en bedenken de volken ijdelheid? De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen tezamen tegen de HEERE en tegen Zijn Gezalfde, zeggende: Laat ons Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen!'

Deze ideologie moet door een krachtig Bijbels tegengeluid weersproken worden. Grote waakzaamheid is nodig om onze jeugd te wapenen tegen al de verleidingen die druppelsgewijs worden ingedragen door middel van de tijdgeest. Het vraagt getrouwheid om in biddende afhankelijkheid van de Heere staande te blijven. Hoewel we leven in een vrij land, zullen de tolerantie en verdraagzaamheid afnemen voor hen die begeren vast te houden aan Gods heilzame geboden.

In het pastoraat

Genderneutraliteit is een grote bedreiging voor de opvoeding, als kinderen niet meer weten dat er normen en waarden zijn die juist nodig zijn om hun leven structuur te geven. Het antwoord van de kerk op de genderneutraliteit kan niet anders dan een radicale afwijzing zijn. Het gaat hier niet om woordspelingen, maar om een anti-goddelijke tijdgeest. Laten we blijvend de wacht betrekken en het Woord aan het woord laten.

Gods Woord predikt ons een andere vrijheid dan die de genderideologie ons wil opleggen. Paulus sprak tegenover de heidense stadhouder Felix van rechtvaardigheid, matigheid en het toekomstige oordeel. Hoe stond hij voor Felix? Als evangene in de boeien! Toch was de apostel vrij, want hij stond daar in de kracht van het geloof. Wij worden geroepen om onze woorden te wegen en in ons spreken te laten uitkomen dat we staan voor oprechtheid en liefde in verantwoordelijkheid tegenover God en onze naaste. Op ons ligt ook de opdracht om onze kinderen voor te gaan en te onderwijzen in de waarheid zoals die vanuit Gods Woord tot ons komt!

N.a.v. "Bijbels licht op seksuele diversiteit, toegespitst op homoseksualiteit, transgenderisme en genderneutraliteit", ds. B. Labee, ds. C. van Ruitenburg, ds. A. Schreuder, uitg. deputaatschap DMZ, 82 blz.; € 3,95 (bestellen via het kerkelijk bureau, info@cbgg.nl of tel. 0348-489900).

(slot)

'Een koning met godsvreze is goed voor ons land'

A. Bel,
Vlaardingen

Aan koninginnedag/koningsdag wordt al vele jaren jaarlijks aandacht geschonken in De Saambinder. In de eerste dertig jaren was dit niet het geval. Ds. L. Rijkxen is ermee begonnen.

Aan jubilea en geboorten werd in oude Saambinders wél aandacht geschonken. Zo was de voorpagina van De Saambinder van 6 september 1923 - op die dag werd het 25-jarig jubileum van koningin Wilhelmina herdacht - zelfs uitgevoerd in de kleur oranje. De tekst werd omlijst met een sierlijke rand.

Hartveranderende genade

Diverse keren heeft ds. G.H. Kersten een gelegenheidspreek uitgegeven. Bijvoorbeeld toen prinses Beatrix geboren werd, op 31 januari 1938. Ds. A. Moerkerken, hoofdredacteur van 1985 tot 2009, citeerde uit deze preek in De Saambinder van 1 februari 2007:

'Bladerend in de preek die ds. G.H. Kersten heeft uitgesproken 'ter gelegenheid van de geboorte van de Prinses van Oranje op 31 januari 1938', trof mij de liefde tot ons vorstenhuis. Luister maar wat de Rotterdamse predikant in zijn voorafsprak zei: 'Dag bij dag en nacht bij nacht verbeidde ieder meelevend vaderlander de tekenen, die van de nieuwe loot uit de Oranjestam zouden getuigenis geven, tot op maandagmorgen bulderende kanonschoten, beierende klokken, fluitende schepen de blijmare van Noord tot Zuid, van Oost tot West, in minder dan geen tijd het gehele volk gemeen maakten.'

En geen betere wens zouden wij onze thans 69-jarige vorstin kunnen toebidden dat hetgeen ds. Kersten later in zijn preek opmerkte: 'De Heere verheerlijke Zich naar de rijkdom Zijner ontferming in de Oranjelid (...). Hij make de jonge prinses een Juliana van Stolberg, als de Friese

Uit: De Saambinder van 3 mei 1979.

vorstin van wie de geschiedschrijver meldt dat zij een christin was, niet naar de mode van de tijd, maar door hartveranderende genade...'

't Geheim van alle zegen

Ds. L. Rijkxen was hoofdredacteur van 1950 tot 1969. In 1966 stond gewoontetrouw een felicitatie in De Saambinder. Maar deze keer was er iets bijzonders aan de hand. Precies dezelfde tekst had ook al in 1959 in De Saambinder gestaan! Van 1969 tot 1985 was ds. K. de Gier hoofdredacteur. Ook hij besteedde ieder jaar aandacht aan de verjaardag van de koningin. In 1976 schreef hij: 'D.V. 30 april 1976 zal onze koningin weer haar verjaardag vieren. Zij mag dit doen

in het midden van haar gezin en te midden van ons volk. God de Heere moge haar Zijn gunst en Zijn genade verlenen om dit te mogen zien en beleven als onverdiende goedheid Gods. Vanwege de zonden zijn alle zegeningen verbeurd, dit geldt voor ons koningshuis en voor ons allen. (...) Het is onze bede voor onze koningin en haar familie dat ook hun leven in het teken zal staan van de bekende woorden van Da Costa:

't Geheim van alle zegen
Is in Gods vrees gelegen.
Zijn dienst, Zijn gunst, Zijn Woord.
Oranje en Neêrland, hoort 't!'

Onmisbaar

In 2010 werd ds. G.J. van Aalst door de Generale Synode benoemd als hoofdredacteur. Een jaar daarvoor had hij al de plaats van ds. Moerkerken als waarnemend hoofdredacteur ingenomen. Ds. C. Neele maakte ook deel uit van de redactie. Hij schreef op 24 april 2014: 'We willen als redactie en lezers van De Saambinder koning Willem-Alexander van harte feliciteren met zijn verjaardag. Op 27 april hoopt hij 47 jaar te worden. (...) Het is een bijzonder voorrecht dat wij koning Willem-Alexander mogen hebben. Een koning met Godsvreze is goed voor ons land. De Heere geve hem die genade in leven en sterven. Dan is er een dienen in afhankelijkheid. Daar is hij en daar zijn wij goed mee. De band met het godvrezende voorgeslacht mag dan worden ervaren. Het heden en de toekomst zijn weliswaar belangrijk. Het besef van een verleden met God is echter zo onmisbaar. Daar werd in beleefd en gezongen: 'Mijn schild ende betrouwen zijt Gij, o God mijn Heer', op U zo wil ik bouwen, verlaat mij nimmermeer.'

Over dood en graf heen

Het verlenen van een koninklijke onderscheiding vindt vaak plaats vlak voor koninginnedag/koningsdag. Het voert te ver om daar uitgebreid over te schrijven. We volstaan met enkele zinnen uit het verslag van de begrafenis (op 30 oktober 1971) van ouderling Th. Frankema uit Lemmer. Ds. G. Mouw sr. uit Oudemirdum zei toen: 'Ruim 50 jaar heeft hij de kerk mogen dienen, en door zijn vele verdiensten was hij ridder in de Orde van Oranje Nassau. We mogen geloven, dat hij nu onderscheiden is in de Orde van de Leeuw uit Juda's stam, die gaat over dood en graf heen.'

(wordt vervolgd)

Besturen en toezicht houden is een vak [1]

Betrokkenheid bij de identiteit blijft nodig.

De besluitenlijsten van het bestuur van een Zeeuwse dorpsschool in de jaren dertig van de vorige eeuw geven een aardig inzicht in de verhouding tussen het bestuur en de directeur van de school.

Werkgroep
onderwijs van het
deputaatschap KGJO

Een paar voorbeelden: het bestuur besloot dat de kinderen bij het verlaten van de school een getuigschrift zouden krijgen uitgereikt. Binnen het bestuur bestonden ook eenparig bezwaren aangaande het verontreinigen van de lokalen, zodat met algemene stemmen besloten werd afwijzend te reageren op het verzoek van de plaatselijke kerkelijke zangvereniging om gebruik te mogen maken van een lokaal. Ook besloot het bestuur waar het schoolreisje in de tweede week van juli naar toe zou gaan.

In zulke voorbeelden was de taakverdeling tussen bestuur en directeur helder. De lokale school had een sterke binding met de plaatselijke kerk. Meestal groot aantal schoolbestuursleden ook lid van de kerkenraad. De onderlinge betrokkenheid was groot. Er was veelal strijd aan het oprichten van de school voorafgegaan. In de bestuursvergaderingen werd het beleid bepaald. De bovenmeester stond

voor de klas en had wat uurtjes in de week tijd om administratieve taken uit te voeren, leiding te geven aan het team en om de bestuursbesluiten uit te voeren.

Code Goed Bestuur

Deze situatie is inmiddels onherkenbaar veranderd. In navolging van het bedrijfsleven, en door de nadrukkelijke stimulans van de overheid, kwam er in de jaren negentig van de vorige eeuw een bezinning op de relatie tussen het bestuur en de directie op gang. Het besturen van, het leidinggeven aan en het toezicht houden op de school moest gedaan worden volgens de regels van het zogenaamde Good Governance-model.

De school moest zich houden aan de Code Goed Bestuur. Er kwam een professionele scheiding tussen de beleidsbepalers, de uitvoerders en de toezichthouders binnen de school. Veel bestuurlijke taken werden gemandateerd aan de directeur. Hij ging voortaan over het gebruik van een lokaal

door de kerkelijke zangvereniging, over het getuigschrift en over het schoolreisje. Het bestuur kwam daarmee op afstand te staan en kreeg een toezichthoudende rol.

Toenemende eisen

Deze veranderingen hebben veel van vrijwillige bestuursleden gevraagd. De eisen vanuit de overheid nemen ook nog steeds toe. Bestuursleden/toezichthouders moeten hun oordeel geven over begrotingen, managementrapportages, inhoudelijke vragen van inspecteurs, en ga zo maar door. Uiteraard mag en moet er kwaliteit van onze scholen gevraagd worden. Alleen, gaat deze professionaliseringslag niet ten koste van de betrokkenheid op de lokale school?

Prof. dr. ir. Rienk Goodijk heeft veel nagedacht over de relatie tussen besturen en toezicht houden. Hij pleit voor 'het mobiliseren en regisseren van betrokkenheid'. Uiteraard: besturen is een vak, het leveren van kwaliteit is een plicht, rollen en verantwoordelijkheden moeten helder zijn en er moet gehandeld worden volgens gemaakte afspraken.

Ds. M. Hofman

Voor het bestuur van die Zeeuwse dorpsschool uit de jaren dertig was betrokkenheid op de identiteit van de school uiteraard nog veel belangrijker dan besluiten over de schoolreis en het lokaalgebruik. Bij de opening in 1929 sprak de plaatselijke predikant, ds. M. Hofman, vanuit de onderwijsspsalm (Psalm 78:4) over het vertellen van 'de loffelijkheden des Heeren en Zijn sterkheid en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft'.

Het doorgeven daarvan is een eis die op alle onderwijzers en onderwijzeressen moet drukken: 'Het gehele onderwijs dient van deze geest doortrokken te zijn. Een School met de Bijbel heeft niet haar roeping volbracht als na een Bijbelles van een half uur of ten hoogste drie kwartier de Bijbel op de plank wordt gelegd'.

Hoe kan binnen de veranderende context, waarbij een bestuur steeds meer op afstand staat, toch betrokkenheid op voornamelijk de identiteit van de school vormgegeven worden? Hierop zal in het volgende artikel ingegaan worden. Besturen is een vak en betrokkenheid op de identiteit blijft nodig.

Reacties naar:
p.kieviet@versluijsschool.nl

(wordt vervolgd)

Boekennieuws

"Graven in een goudmijn" (de vijf thema's van de Dordtse Leerregels), ds. G. Kater, uitg. Den Hertog; 112 blz.; € 9,90.

Graven in een goudmijn

In "Graven in een goudmijn" legt de hersteld hervormde predikant G. Kater de Dordtse Leerregels uit voor jongeren. Dat is nuttig. De lange zinnen in de Dordtse Leerregels zijn voor menigeen moeilijk te volgen.

Ds. Kater legt aan de hand van 'the five points of calvinism', de vijf punten van het calvinisme, de inhoud van de Dordtse Leerregels uit. Die vijf punten laten zich als volgt samenvatten: totale verdorvenheid, onvoorwaardelijke verkiezing, beperkte verzoening, onweerstaanbare genade en volharding der heiligen.

De auteur blijft niet steken in de letter van de belijdenis. 'Om de schatten die in het Woord van God liggen opgesloten echt te ontdekken, is het vooral nodig dat je vurig bidt om het licht van de Heilige Geest in je hart'. Over het onmogelijke om zich te bekeren: 'Is dat jouw nood geworden? Verander dan het gebod van God maar in een gebed tot God'. Elders: 'Stop met redeneren. Erken dat God bekering en geloof van ons mag eisen. Bedel om het werk van de Heilige Geest in je leven...'. En: 'Ik vond Hem, omdat Hij mij éérs vond!' Maar ook: 'Alle tradities van mensen, ook binnen de kerk, moeten altijd getoetst worden aan de Bijbel!'

De schrijver keert zich als goed gereformeerd predikant tegen de vrije wil. Hij belijdt de totale verdorvenheid van de mens. Het kan overigens geen kwaad om bij de behandeling van dat punt de Re-

monstrantie te lezen. Artikel drie zegt dat de mens het zaligmakend geloof niet van zichzelf heeft, 'noch uijt cracht van sijnen vrijen wille'. Maar artikel vier zegt dat de werking van de Heilige Geest 'niet onwonderstandelijk' is. De conclusie moet dus zijn dat de Remonstrantie tóch de vrije wil belijdt. De Remonstrantie dateert overigens niet van 1620, maar van 1610.

Vaak gaan discipelen verder dan hun meester. Volgens Charles Grandion Finney (1792-1875), veel geprezen door hedendaagse evangelisten, heeft de mens de morele mogelijkheid om het goede te kiezen. Billy Graham zei: 'Iedereen die gewillig is om Jezus Christus te vertrouwen als zijn persoonlijke Zaligmaker en Heer, kan de nieuwe geboorte ontvangen'. Ook in verzet tegen deze remonstranten is "Graven in een goudmijn" een aanbeveling waard.

G. Roos, Kampen

"Het geestelijk sieraad van Christus' bruiloftskinderen of de praktijk van het Heilig Avondmaal", W. Teellinck; hertaald door C. Bregman; uitg. De Banier, Apeldoorn; 268 pag.; € 17,95.

Het geestelijk sieraad van Christus' bruiloftskinderen of de praktijk van het Heilig Avondmaal

Willem Teellinck (1579-1629) staat aan het begin van de Nadere Reformatie. Een voor onze kerkgeschiedenis belangrijk man. Hij had een zwakke gezondheid en werd niet ouder dan 50 jaar, maar wist in zijn arbeidzame leven toch ongeveer 75 geschriften in druk te laten verschijnen.

Een boek dat in de 17^e eeuw grote bekendheid verkreeg en een toonaangevend geschrift van 'de vader der Nadere Reformatie' genoemd kan worden, is "Het geestelijk cieraet". Voor de hedendaagse lezer is dit werk toegankelijk gemaakt door een hertaling van de neerlandicus C. Bregman. We mogen hem daarvoor erkentelijk zijn, want de taal van Teellinck is soms bijzonder ondoorzichtig.

De eerste druk van het "Cieraet" verscheen in 1620 en kreeg tal van herdrukken. Kennelijk sloeg het gekozen thema aan: de praktijk van het Heilig Avondmaal. Trouwens, bij herhaling heeft Teellinck aandacht besteed aan dit sacrament. Dit boek bevat vier avondmaalspreken over Lukas 22:19: 'Doet dat tot Mijn gedachtenis'. De eerste preek handelt over de plicht tot de viering, de tweede gaat over de voorbereiding, de derde over de vraag hoe we ons hebben te gedragen aan de tafel des Heeren en de vierde over hoe we ons moeten gedragen als we de tafel hebben verlaten. Teellinck noemt drie 'nuttigheden' van het Avondmaal. Wij worden erdoor versterkt in de gemeenschap met Christus en in ons deelgenootschap aan al de beloften van het genadeverbond. Het tweede en derde nut komen uit het eerste voort, namelijk

de versterking van het geloof in Gods betrouwbare beloften en de bevordering van onze gehoorzaamheid. Uit alles blijkt dat Teellinck groot belang hecht aan de zelfbeproeving. Een ieder heeft zich te onderzoeken op het punt van berouw, geloof en liefde, ofwel: ellende, verlossing en dankbaarheid.

Teellinck is opvallend ruim in de nodiging (tot de ware gelovigen), maar ook bijzonder scherp in de vermaningen en waarschuwingen. Hij beklemtoont de noodzaak van de wedergeboorte en kennis van de Zaligmaker: 'Iedereen weet immers dat voedsel voor levenden wordt bereid en niet voor doden'.

Ook het uiterlijk vergeet Teellinck niet: 'De Heere wil dat we de nederigheid van ons hart ook in ons uiterlijk laten blijken door ons eenvoudig te kleden'.

Teellinck geeft ons met dit geschrift profijtelijk onderwijs.

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

Jarig!

D. van Wijngaarden, Veenendaal

Ben jij bijna jarig? Dat is een feest! Je krijgt cadeautjes. Je vader en moeder worden wakker als je roept: 'Ik ben jarig!' Samen zingen jullie: 'Dat 's Heeren zegen op u daal'.

Koning Willem-Alexander is op zaterdag 27 april jarig. Hij mag dan met zijn vrouw, koningin Maxima, en hun drie dochters zijn verjaardag vieren. We bidden voor onze koning en vragen of de Heere voor hem en zijn gezin wil zorgen. Want de Koning van de hemel moet ook zijn Koning zijn! In ons volkslied staat: 'Mijn Schild ende betrouwen zijt Gij, o God mijn Heer'. Weet je wel dat het een wonder is, als je weer jarig wordt? Misschien ben jij ook bijna jarig of pas jarig geweest. De Heere heeft weer een jaar voor jou gezorgd. Hij

geeft je elke nacht weer rust, Hij zorgt ervoor dat je 's morgens weer op mag staan. Elke dag krijg je eten en drinken. Hij geeft gezondheid. Denk ook aan kinderen in ons land en in andere landen, die ziek zijn of heel weinig te eten hebben. Waarom krijg jij nu zoveel zegeningen van de Heere? Je bent toch niet beter dan andere kinderen? Je mag de Heere wel danken voor alles!

Je mag op je verjaardag misschien kiezen welke Bijbelse geschiedenis je vader of moeder voorleest. Je krijgt vast mooie cadeaus. Maar het grootste geschenk wil de Heere geven: een nieuw hart. Want als je een nieuw hart hebt, dan heb je alles. Ook al ben je misschien ziek of heel verdrietig. De Heere weet het. De Heere zegent je elke dag met alles wat je nodig hebt in dit leven. Hij wil jou

ook de grootste zegen geven. Koning Willem-Alexander heeft, net als jij, die zegen nodig. In Psalm 134 zingen we: 'Dat 's Heeren zegen op u daal'; Zijn gunst uit Sion u bestraal'.

vervolgverhaal

68

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Ineens weet Palko het. Vader Malina heeft een heleboel exemplaren laten komen. Dat is waar ook. Hij vertelt het de boswachtersvrouw en die is in de wolken als ze dat hoort.

'Luister, Palko', zegt ze snel. 'Je grootvader zal het niet erg vinden als je wat laat terug bent vandaag. Ik heb hier iets voor vader Malina. Wil jij het hem brengen en vraag dan een van de Boeken voor me. Ik wil het graag betalen.'

'Joechee', roept Palko, 'nu kan ik toch naar hem toe!' Hij krijgt een mand mee, waarin twee wilde bosduiven liggen, helemaal klaargemaakt. Verder een stuk verse schapenkaas, eieren en een klont glanzend gele boter.

'Hier, de paddenstoelen die je bracht,

kunnen er ook nog bij. Hij lust ze zo graag. Zeg tegen hem dat ik zijn laatste preken nooit zal vergeten. Vraag of hij wil bidden voor me dat ik ook de weg tot God mag vinden. Ik wil er wel een bedevaart voor maken of missen laten lezen of wat dan ook.'

Als Palko met de mand de berg afloopt, blijven de woorden van de boswachtersvrouw haken in zijn hoofd. 'Wat zei ze nou! Een bedevaart en missen lezen! Dat staat niet in het Boek. De Heere Jezus zegt: 'Kom tot Mij'. Martha en Maria maakten

toch ook geen bedevaart, ze gaven toch ook geen geld om missen te laten lezen! Ze kent vast niet de geschiedenis van de koperen slang en van het Lam dat geslacht moest worden. Maar als ze het Boek heeft, zal ze het wel gaan begrijpen!'

In een ogenblik is Palko bij de pastorie. In de keuken ontmoet hij Christina. 'Vader Malina rust op het ogenblik. Ik mag niemand bij hem toelaten. Maar jou mag ik nooit terugsturen. Laat hem maar gauw zien wat je in je mand hebt!'

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Rijssen-West,
ds. G. van Manen te Elspeet;
Te Nieuw-Beijerland,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Te Oostkapelle, ds. H. Brons te Vlaardingen.

Bedankt:

Voor Goes en Stolwijk,
ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Leerdam,
ds. W. Visscher te Amersfoort;

Voor Vlissingen, ds. H. Brons te Vlaardingen.
Voor Houten en Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. W.A. Zondag te Woerden;

VERGADERING PS NOORD-WEST

Op donderdag 16 mei vergadert de PS Noord-West in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Benthuizen. Aanvang: 10.00 uur. Op woensdag 15 mei wordt een bidstond gehouden in de genoemde kerk. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. P. Mulder, preses van de vorige synode, voor te gaan.

27 april Koning Willem-Alexander jarig

Zijne Majesteit koning Willem-Alexander hoopt op zaterdag 27 april zijn 52ste verjaardag te vieren. Namens de lezers en als redactie van De Saambinder feliciteren we onze koning, met zijn vrouw, koningin Maxima en hun kinderen, van harte. Het is ons uitzien of de Koning der koningen Zich over hem zou willen ontfermen, voor zijn persoonlijk leven, voor zijn gezinsleven en in het hoge ambt dat hij dragen mag. We hopen dat God hem nog vele jaren wil sparen, voor zijn gezin en familie, en voor ons land en volk. 'Hij zende uw hulp uit het heiligdom, en ondersteune u uit Sion' (Ps. 20:3).

De redactie

ACTIVITEITENDAG NUNSPEET

Op Koningsdag, zaterdag 27 april (10.30 tot 16.00 uur), organiseert de Geref. Gemeente van Nunspeet een activiteitendag op het Zwarte Veldje aan de Peterson-Ramringweg. Er zijn verschillende activiteiten. Ook kan er een fietstocht van ongeveer 25 km. gereden worden. Deze start (tussen 10.30 uur en 11.30 uur) bij de kerk aan de Brinkersweg, en eindigt bij het Zwarte Veldje. Opbrengst van de dag is t.b.v. zending, evangelisatie en Israël.

Berichten

ZANGAVOND

Goes – Grote of Magdalenakerk, zaterdag 27 april, 19.30 uur, mannenkoor Elim, Cees van der Hart, orgel. Leiding stud. G.P. van Nieuw Amerongen. Collecte voor De Vluchtheuvel.

MARKT IN ALBLASSERDAM

Op zaterdag 11 mei (9.00-13.30 uur) wordt aan de Rembrandtlaan 100 te Alblasserdam een vers- en tweedehandsboekenmarkt gehouden. Deze markt wordt georganiseerd door het actiecomité van de Geref. Gemeente Alblasserdam; opbrengst is voor de bouwkas.

CONFERENTIE OVER AUTISME BIJ AMBTSDRAGERS

Autisme komt ook onder ambtsdragers voor. Dat kan gevolgen hebben voor de uitoefening van hun ambt. Hoe kunnen ambtsdragers met autisme en hun mede kerkenraadsleden daarmee omgaan? Wat weten we over geloof en autisme?

Deze en andere vragen komen aan de orde op de ambtsdragersconferentie die wordt georganiseerd door 'Platform Autisme in de kerk'. De conferentie wordt woensdagavond 15 mei gehouden in Gouda.

Voor meer informatie en aanmelden:
www.kicg.nl/autismeindekerk.

BETUWSE LENTETOCHT

Op zaterdag 4 mei wordt de jaarlijkse Betuwse Lentetocht georganiseerd door de Gereformeerde Gemeente van Tricht-Geldermalsen. De opbrengst is t.b.v. de Bethelkerk. Er zijn fietsroutes van 25, 40 en 60 km. Ook is er een auto- of motorroute van 100 km. Vertrek- en eindpunt bij: Van Doorn, Laageinde 15a, Geldermalsen. Starttijd: tussen 9.00 en 12.00 uur. Kosten: per persoon € 5,- en t/m 12 jaar € 2,50 (per gezin max. € 17,50). Voor informatie: www.betuwselentetocht.nl, of bel Arjaan van den Born, tel. 0345-535688, of mail naar: info@betuwselentetocht.nl. Fietsverhuur: tel. 0345-651269.

NAAMLOOS VERDRIET

Op vrijdag 10 mei (19.30 uur) wordt de tweede avond belegd van de reformatorische vereniging voor ouders van wie een kind is overleden, 'Naamloos verdriet'. Deze avond wordt gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te Woerden. Opening: ds. W.A. Zondag. Evelyne Sinke-Provily, psycholoog bij de Vluchtheuvel, houdt een lezing. Meer informatie: www.naamloosverdriet.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 28 APRIL 2019

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 9.00 en 14.30 uur ds. W. Mouw; Alphen a/d Rijn 14.30 uur ds. M. Joosse; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. B. Labee; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Berkenwoude 19.00 uur ds. G.J. Baan; Bodegraven 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. R. Kattenberg; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. W. Silfhout en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur ds. H. Paul; Deventer 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Dinteloord 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 9.30 (openb. bel.) en 15.00 uur ds. H. Hofman; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Emmeloord 16.00 uur ds. M. Blok;

Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 17.30 uur ds. S. Maljaars; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. S. Maljaars; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G. van Manen; Goudswaard 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 15.30 uur ds. F. Mulder; 's-Gravenpolder 9.30 uur en 18.00 uur ds. S.W. Janse en 14.00 uur ds. A. Schot; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Groningen 16.00 uur (openb. bel.) ds. C.G. Vreugdenhil; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. A. Schot; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. H.A. van Zetten en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 10.00 uur ds. A.T. Huijser en 14.30 uur (openb. bel.) ds. K. Boeder; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Hoofddorp 10.00 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Houten 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Kamperland 14.30 uur ds. S.W. Janse; Kapelle-Biezeling 15.00 uur ds. G. van Manen; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. B.J. van Boven; Klaaswaal 9.30 uur ds. M.H. Schot en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Kortgene 14.00 uur ds. J.B. Huisman; Krabbendijke 14.00 uur ds. D. de Wit en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse;

Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. G. Beens; Leiderdorp 10.00 uur ds. J. Schipper en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 18.00 uur ds. W. Mouw; Meliskerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; Middelharnis 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 18.00 uur ds. H. Hofman; Mijdrecht 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck en 18.30 uur (H.D.) ds. W. Silfhout; Naaldwijk 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Nieuwer ter Aa 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Nisse 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. C. Harinck; Oostburg 10.00 en 15.30 uur ds. J. de Kok; Oosterend 10.00 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 10.00 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur stud.

Na dezen openbaarde Jezus Zichzelf wederom den discipelen aan de zee van Tiberias.

Johannes 21:1

Johannes schrijft in zijn evangelie in hoofdstuk 20: 'Jezus dan heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek.' Onder die 'tekenen' moeten wij volgens de verklaarders van Gods Woord verstaan, de wonderen die Christus gedaan heeft in het algemeen, en de verschijningen aan de discipelen in het bijzonder. Tekenen worden hier wonderen genoemd, omdat daardoor bewezen wordt, dat Jezus van Nazareth de Messias, de Zoon van God was. Op de geheiligde kennis daarvan komt het voor elk mens aan op weg en reis naar

de eeuwigheid. Petrus betuigde daarvan in Johannes 6: 'En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.' Johannes, de schrijver van dit evangelie, heeft slechts een greep gedaan uit de 'vele andere tekenen'. Beter gezegd, Gods Woord is geschreven bij inspiratie. Het heeft Gods Geest niet goed gedacht om alles te beschrijven, en alles te vermelden wat er gebeurd is in die veertig dagen tussen de opstanding en de hemelvaart. Maar er zijn wel genoeg bewijzen voor het Messiaschap van Christus. Wat een onschatbaar voorrecht is het daarvan de zekerheid in ons hart te mogen hebben,

EEN STEM UIT HET VERLEDEN

uit kracht van Goddelijke openbaring in onze ziel. Dat zal geen leed ooit uit ons geheugen wissen. Daarvan mogen wij persoonlijk de gezegende bate, vrucht en troost hebben in ons leven. Het zal bovenal zijn tot verheerlijking van de eeuwige Immanuël; tot verheerlijking van Hem, in Wie de Vader al Zijn welbehagen heeft, en dat van eeuwigheid tot eeuwigheid. Christus is na Zijn opstanding nooit werkeloos geweest. Hoe heeft Hij Zich gehaast om Zich te openbaren in de kracht van Zijn opstanding tot de heerlijkheid Zijns Vaders, maar ook tot blijdschap van Zijn volk. Zij zitten zo vaak verward in de struiken, zoals de ram bij offering van Izaak. O, Gods volk is een volk dat zichzelf niet helpen kan. Het is een volk dat geholpen moet worden. Zij worden steeds afhankelijker en hulpbehoevender van de bediening van Christus en van de invloeden van Gods Geest.
ds. W.C. Lamain

G.P. van Nieuw Amerongen; Poederoijen 14.30 uur ds. G. Beens; Poortugaal 14.30 uur ds. A. Verschuure; Puttershoek 14.00 uur ds. M.H. Schot; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. C. Sonneveld; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; Rilland-Bath 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.30 uur ds. B. Labee; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.30 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Sint Annaland 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Soest 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Spijkenisse 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Sprang-Capelle 16.30 uur ds. J. Schipper; Stolwijk 10.00 en 15.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur stud. P.C. Vlot; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. G. Pater; Utrecht 13.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Vlissingen 10.00 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Waarde 14.00 uur (H.D.) ds. G.J. Baan en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Wageningen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Wierden 18.30 uur ds. P. Mulder; Woerden 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. van Krimpen en 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. M. Joosse; Zoetermeer 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Zwolle 19.00 uur ds. R.A.M. Visser.

DINSDAG 30 APRIL 2019

Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. E.J.

Boudewijn; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Sint Annaland 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. H. Hofman.

WOENSDAG 1 MEI 2019

Barendrecht 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Goes 19.30 uur ds. A. Schot; Hilversum 14.00 uur (huw.bev.) ds. W. Visscher; Hoofddorp 19.45 uur ds. J. Schipper; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. F. Mulder; Leerdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. A. Verschuure; Opperdoes 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Rhenen 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. M. Joosse; Scherpenzeel 19.30 uur stud. P.C. Vlot; Waardenburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; Westzaan 19.30 uur ds. G. van Manen; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

DONDERDAG 2 MEI 2019

Alblasserdam 19.30 uur (herdenkingsdienst) ds. C. Sonneveld; Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Dinteloord 19.30 uur ds. W.J. Karels; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. A. Verschuure; Hardinxveld-Giessendam 12.30 uur (huw.bev.) ds. W.J. Karels; Middelharnis 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. G. Beens; Oud-Beijerland 19.30 uur (GBS-dienst) ds. B.J. van Boven; Poederoijen 19.30 uur ds. W. Visscher; Zoetermeer 19.30 uur ds. K. Boeder.

VRIJDAG 3 MEI 2019

Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Krabbendijke 13.45 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 28 APRIL 2019

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

“

**WE BETALEN GRAAG GELD
VOOR MEDICIJNEN DIE NODIG
ZIJN VOOR ONS LICHAAM,
HÓE NAAR ZE OOK ZIJN.
Zouden we dan opstandig
zijn als we moeten
betalen voor wat onze
ziel beter maakt?**

JOHN BUNYAN

Advertenties

**Student zoekt per augustus 2019
gastgezin/woonruimte in Ede
of directe omgeving.
Maximale huurprijs: ca. €350
Voor meer info: 06-31180761**

**PSALMEN ROND KONINGSdag
D.V. zaterdag 27 april - 19.30 uur
Alblasserdam - Ger. Gem.
Entree gratis - m.m.v. Bovenstem:
Hard. Giessendam + Waddinxveen
Organist: Pieter Heykoop
Meditatie: Ds. C. Sonneveld**

PSALMZANGAVOND t.b.v. TIMOTHEOS
Op D.V. zaterdag 11 mei - 19.30 uur -
organiseert Stichting Timotheos een
zangavond in de Oude Kerk in **LUNTEREN**
m.m.v. de Betuwse bovenstemgroep.
Spreker: dhr. Paundedi uit Malawi over
zijn werk als ambtsdrager.
Meditatie: ds. A. Verschuure. Toegang
gratis, collecte voor Stichting Timotheos.
Iedereen hartelijk welkom!

Vakantie in Ouddorp aan zee?

Wij verhuren ons nieuw 6 pers. luxe chalet (3 slaapkamers en v.a.g.v.) op een heel rustig klein parkje vlak bij zee. Voor meer info kijk op www.ouddorpchalet.nl of bel 0653 153744

Psalmzangavond op Koningsdag 27 april
Geref. Gem. Opheusden
Kinderzang en instrumentale begeleiding door jongeren o.l.v. Jolanda van Dam
Tevens samenzang
Orgel: D. Stuurbrink en H. van Zetten
Aanvang: 19.30 uur
Collecte t.b.v. Theologische School

Cedrah Vacature

Op zoek naar vakantiewerk? Je bent welkom!

Wij zoeken zorgtoppers die ons tijdens de zomerperiode komen versterken. Ben jij met een opleiding verpleegkunde, verzorgende IG of studie geneeskunde bezig en wil je werkervaring opdoen in je vakantie? Welkom bij Cedrah!

Na een inwerkperiode ga je zelfstandig aan de slag op een locatie naar keuze in Zuid-Holland of Zeeland. Er staat altijd een gezellig en enthousiast team om je heen waar je op terug kunt vallen. Eén ding is zeker: onze bewoners kijken naar je uit!

Geneeskundestudent Jaap geeft je in dit filmpje een paar goede redenen waarom werken bij Cedrah zo tof is!

Meer info? Kijk snel op werkenbijcedrah.nl of neem contact op met recruiter Marieke via m.smits@cedrah.nl of bel/app naar 06 - 21 13 68 91.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

Vanaf 1 nacht **te huur**: onze nieuwe **Bed & Breakfast** in Putten
Ga naar www.dewekpot.nl of bel voor info: 0577461136 / 0623577271

DE VLOERENKONING.NL
Een nieuwe vloer nodig?
Advies aan huis. 06-19557166

GORTEL (bij Epe) t.h. mooi
4 pers. chalet met veranda op rustig bospark, veel privacy en ruimte. Rand Kroondomein Het Loo. Bel 0578-662229 of mail voor info: chaletgortel@solcon.nl

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **5**

Komt u van ver? Rijden loont!

Moderne houtkachel
Elders 1799,-

Kraakprijs!
575,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN · BAD · VLOER · HAARD
Totaal 17500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Vakantiechalet (1 tot 5 pers) met tuin te huur in **Zeeland**, Noord-Beveland. Landelijk gelegen op akkerbouwbedrijf. Veerse Meer en Banjaardstrand dichtbij. Bel voor informatie 06-12270721

Nog enkele plaatsen **ISRAELREIS**
DV 20-24 mei, €425,- Jeruzalem, Dode Zee, Galilea. Zion Reizen. Tel. 06 20857531.

POSITIONS AVAILABLE

Educating Youth for Christian Living

Are you ready for new challenges, exciting experiences, and going international at Mount Cheam Christian School?

Applicants must be eligible for British Columbia certification and subscribe to the shared faith identity of MCCA and the Reformed Congregations in North America, which is based on the King James Version and the Three Forms of Unity.

For the next few years, we expect to have a number of vacancies, both in elementary and secondary. We welcome early applications for 2019-2020. Meanwhile, applicants can improve their language skills. Teachers at MCCA are required to be at Cambridge English, Proficiency (CPE).

If you have relevant experience, training, or education, please contact the principal, Mr. Jan Neels for more information.

Send resume + cover letter to:

Mr. Jan Neels, Principal - jneels@mcca.ca

Mr. Eric Van Maren, School Board Secretary - ericv@vanmarengroup.com

48988 Yale Road, Chilliwack, BC, V4Z 0B2, Canada

www.mcca.ca

**MOUNT CHEAM
CHRISTIAN SCHOOL**

*Begrafenisonderneming
de Jongh*
*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.	Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54
H. de Jongh	Waardeburch 0418 - 65 20 39
D.D.E. Melleste	Werkendam 0183 - 70 10 17
M.K. Lighthart	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
A.J. van Lieburg	Nieuw-Lekkerland 0184 - 68 38 38

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op mini-camping "Klein Oudenhorst": 10-persoons vakantiehuysje (rolstoel-toegankelijk), sta-caravans en kampeerplaatsen. Tel: 0343-481558 / 0640023232 www.kleinoudenhorst.nl

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud. Info: www.es-vakanties.nl of bel: 055 3030083.

Vakantie Oostenrijk. Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm / Zell am See. Info: 0180-322181 / 06-51166845. www.vakantieindebergen.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
 Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
 bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
 T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
 M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
 078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
 www.dejonge-consultancy.nl

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSIING
- ONDERHOUD

ook voor
 akoestische
 vraagstukken

Voor meer informatie:
 Dhr. H. den Hollander
 T (010) 435 44 35
 E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

UITNODIGING
D.v. vrijdag 24 mei 2019
Gereformeerde Gemeente Dordrecht
 Mauritsweg 286 - aanvang 19.30 uur

Troost uit het Woord
 in tijden van verdriet

Spreker: ds. J. Joppe

Reformatorische vereniging
 voor ouders bij wie tijdens
 de zwangerschap of kort na
 de geboorte kind(eren)
 zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl tel: 06-49 49 94 99

**DE DUITSE KENNEN
 HUN 'EIGEN' HEIDEL-
 BERGER NIET MEER.**

Helpt u mee om dit boekje terug te
 geven aan het Duitse volk?

Zie onze website www.svhed.org
 voor informatie.
 Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

STICHTING VRIENDEN VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

**Reformatorische
 Psychologenpraktijk
 Nederland**

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland
 biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding
 en psychologisch onderzoek aan volwassenen,
 jongeren en kinderen met psychosociale en
 psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
 078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl

Bezoek onze website voor meer informatie,
 de tarieven en aanmelding:
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

#datisdriestar

**HET LIEFST LAAT IK
 ME LEIDEN DOOR HUN
 EIGEN CREATIVITEIT.**

Marlies Schimmel, student pabo

**OPEN
 AVONDEN**

14 mei

- pabo deeltijd
- pedagogiek
- masters
- AD Pedagogisch Educatief Professional

16 mei

- lerarenopleidingen voortgezet onderwijs

www.driestar-hogeschool.nl

UW EIGEN CHALET IN ZEELAND

NIEUWE CHALETPLAATSEN OP CAMPING SCHOOLZICHT

EEN ÉCHTE
FAMILIECAMPING
VOOR JONG EN OUD
OP VEELZIJDIG
WALCHEREN
VLAKBIJ DE
NOORDZEEKUST

VOOR MEER INFORMATIE KJK OP
WWW.SCHOOLZICHT.NL OF BEL (018) 58 33 33
U BENT ALTIJD WELKOM IN AAGTEKERKE

Watermill

Oplossingsgerichte advocaten voor ondernemers

- > Zakelijke conflicten
- > Overnames en participaties
- > Contracten en samenwerkingen
- > Aansprakelijkheidskwesties

Watermill.nl/legal
030 - 307 4910

STEUNEN WAAR HET NODIG IS

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wenst.

Ik, Dorathé, bied begeleiding aan kinderen, jongeren en volwassenen. In de ondersteuning richt ik mij o.a. op:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

Kijk voor het uitgebreide aanbod op www.bloeihulpverlening.nl of bel naar 06-36462176 en maak vrijblijvend een gratis kennismakingsgesprek.

Dorathé van Leeuwen
Waterschans 24
3905 XR Veenendaal

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

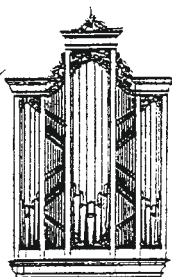
Janssens ■ Den Boef
advocaten

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637

www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie- Stem- en onderhoudswerk

kina

begravenisverzorging

D.W. Schipper

010-458 31 12

Capelle a/d IJssel

J. Kooijman

0182-58 39 32

Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Rondom verjaardagen en gedenkdagen

Ook in onze gezindte hoor je bij een verjaardag het versje zingen 'Lang zal hij/zij leven...'
Hoe moeten we denken over het vóór de eigenlijke datum vieren van onze verjaardag? Wij vinden het verdrietig dat scholen konings-spelen houden vóór de eigenlijke verjaardag van de koning...

Vreugde

Drie vraagstellers willen we rondom verjaardagen en gedenkdagen voorzien van een antwoord. Om te beginnen, het is een groot voorrecht om verjaardagen of gedenkdagen te mogen beleven: gespaard, gedragen en verdragen.

Volgens deskundigen waren het Egyptenaren die als eerste hun verjaardag vierden. In de Bijbel lezen we dat ook van Farao: 'En het geschiedde ten derden dage, ten dage van Farao's geboorte, dat hij voor al zijn knechten een maaltijd maakte' (Gen. 40:20a). Heerlijker is het getuigenis van vader Job. Gods Woord laat ons weten: 'En zijn zonen gingen en maakten maaltijden in ieders huis op zijn dag; en zij zonden heen en nodigden hun drie zusters om met hen te eten en te drinken'. De kanttekening noemt de mogelijkheid dat het op hun geboortedag (verjaardag) was. Dan staat er geschreven: 'Het geschiedde dan als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job heenzond en hen heiligde, en des morgens vroeg opstond en brandoffers offerde naar hun aller getal; want Job zeide: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd en God in hun hart gezegend. Alzo deed Job al die dagen' (Job 1:5).

Een verjaardag of gedenkdag vieren, is niet verkeerd. Wel is het goed te overwegen hoeveel geld we eraan besteden, wat de inhoud van onze gesprekken is en of we ook dan matig zijn met voedsel en drinken.

Zijn onze 'feesten' in overeenstemming met de woorden van de apostel Paulus aan de gemeente van Korinthe? 'Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het al ter ere Gods' (10:31).

Terecht tobt de eerste vraagsteller dan over een versje als 'lang zal hij/zij leven, in de gloria'. De wens om lang (en heilig!) te mogen leven, mag worden uitgesproken, maar dan in het besef dat leven en dood in de hand van onze Schepper liggen. Dat wij van nature de dood verkiezen boven het leven, ja dat wij allen zonder wedergeboorte in onze doodstaat liggen. Ronduit lelijk is dat woord 'gloria' wat naar eer of roem verwijst en zelfs aan de heerlijkheid of de eeuwigheid doet denken.

Laat ons toch - juist op verjaardagen en gedenkdagen - overdenken dat we op reis zijn naar de eeuwigheid. Als we onbekeerd zijn, weer een jaar dichterbij de buitenste duisternis... Een felicitatie is eigenlijk alleen op z'n plaats als we weten mogen van de verlossing in Christus Jezus. Gelukkige pelgrim die met het ouder worden niet altijd optelt, maar weleens aftelt. Als het heimwee levend mag zijn: 'Hoe dichterbij ik nader, aan het Huis van Mijn Vader, hoe sterker ik hijg'. Daarin ligt de ware vreugde en al het andere laat leeg en koud.

Viering

Soms lijkt het of alles moet wijken voor een verjaardag. Het schijnt zelfs onder ons voor te komen dat Gods dag hiervoor misbruikt wordt. Of dat het bijwonen van een doordeweekse kerkdienst ervoor wordt verzuimd. Ook het vieren van onze verjaardagen of gedenkdagen voordat we ze bereikt hebben, is in de regel geen goede zaak. Het zou toch wat zijn als we de nog niet bereikte dag al gevierd hebben en God vóór de 'echte' dag aanbreekt uw ziel van u zal afeisen?

Lastiger is de laatste vraag rond de zogenaamde konings-spelen. In het licht van bovenstaande zouden deze het best passen op de dag zelf of erna. Maar als oud-onderwijsman weet ik dat het organisatorisch en didactisch meest 'past' voor de vrije dagen aanbreken. Het is dan wel wijs dat op onze scholen niet de lijn naar de komende geboortedag van de koning D.V. wordt gelegd, maar dat we ze houden als blijk van verbondenheid met ons koningshuis.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.